

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA MIKROKREDITBANKNI TUTGAN ROLI

Xurshid Sirojiddinov

Bank moliya akademiyasi tinglovchisi.

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Respublika sanoat korxonalari rivojlantirishda Mikrocreditbankning ahamiyati va uning tutgan ro'li haqida soz boradi.*

Kalit so'zlar: *Sanoat, iqtisodiyot, mahsulot, Mikrocreditbank, Mikrocredit dasturlari, moliya.*

Sanoat - milliy iqtisodiyotning eng muhim tarmog'i bo'lib, jamiyat ishlab chiqaruvchi kuchlarining rivojlanish darajasiga hal qiluvchi ta'sir ko'rsatadi. Sanoatning tarmoq strukturasi - sanoat tarkibiga kiruvchi turli tarmoqlar va ishlab chiqarish turlarining tarkibi va ulush nisbati, shuningdek, ushbu ulushlarning o'zgarish dinamikasi bo'lib hisoblanadi. Sanoat - bu mahsulotlarning umumiy maqsadi, foydalaniladigan xom ashyo, texnologik jarayon va xodimlarning kasbiy tarkibi bilan tavsiflangan korxonalar yig'indisidir.

Mikrocreditbank O'zbekiston Respublikasida sanoat korxonalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Quyida "Mikrocreditbank"ning asosiy rollari va hissalarini keltirilgan:

1. Moliyadan foydalanish imkoniyati: Mikrocreditbank kichik va o'rta sanoat korxonalariga qulay va arzon moliyalashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi. Bu ushbu korxonalarga moliyaviy to'siqlarni yengib o'tishga va infratuzilma, asbob-uskunalar va texnologiyalarga sarmoya kiritish uchun zarur bo'lgan kapitaldan foydalanishga yordam beradi.

2. Mikrocredit dasturlari: Mikrocreditbank kichik sanoat korxonalarining o'sishi va rivojlanishini qo'llab-quvvatlash uchun maxsus ishlab chiqilgan mikrocredit dasturlarini taklif etadi. Bu dasturlar tadbirkorlar va yangi boshlanuvchilarning noyob ehtiyojlarini qondirish uchun moslashuvchan va moslashtirilgan moliyalashtirish yechimlarini, jumladan, mikrocreditlarni taqdim etadi.

3. Texnik va biznesni qo'llab-quvvatlash: "Mikrocreditbank" moliyaviy xizmatlardan tashqari sanoat korxonalariga texnik va biznesni qo'llab-quvvatlaydi. Bunga tadbirkorlarning ko'nikma va bilimlarini oshirish, biznesni boshqarish amaliyotini takomillashtirish va barqaror o'sishni rag'batlantirish maqsadida o'quv dasturlari, seminarlar va maslahatlar kiradi.

4. Hukumat tashabbuslari bilan hamkorlik: "Mikrocreditbank" O'zbekistonda sanoatni rivojlantirishga qaratilgan hukumat tashabbuslari va dasturlari bilan hamkorlik qiladi. Bunga davlat tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalarda ishtirok etish, ustuvor tarmoqlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash va o'z xizmatlarini milliy rivojlanish strategiyalari bilan muvofiqlashtirish kiradi.

5. Hududiy mavjudligi: Mikrocreditbank O'zbekiston bo'ylab, shu jumladan qishloq joylarda keng filial va idoralar tarmog'iga ega. Bu sanoat korxonalari, jumladan, chekka hududlardagi korxonalarining moliyaviy xizmatlar va qo'llab-quvvatlashdan foydalanishini ta'minlab, mamlakat sanoat tarmog'ining mutanosib rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Umuman olganda, "Mikrocreditbank" O'zbekistondagi sanoat korxonalarini moliyaviy resurslar bilan ta'minlash, texnik yordam ko'rsatish va tadbirkorlikka ko'maklashish orqali ularning o'sishi va barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Uning sa'y-harakatlari mamlakatda ish o'rinlari yaratish, iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va sanoat sektorini har tomonlama rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Mamlakat iqtisodiyoti va aholi bandligida sanoat juda katta o'rin tutadi. Bu sohaga zarur sharoit yaratish maqsadida so'nggi yillarda 19 ta erkin iqtisodiy zona va 400 dan ziyod kichik sanoat zonasi tashkil etildi, ularning infratuzilmasiga 10 trillion so'm yo'naltirildi. Shuningdek, to'qimachilik, kimyo, qurilish materiallari, charm, farmatsevtika, elektr texnikasi kabi tarmoqlarni "drayver"ga aylantirish uchun 3 milliard dollarlik moliyaviy resurslar ajratildi. Sanoatni xomashyo bilan ta'minlash uchun geologiya-qidiruv ishlari 3 barobar ko'paytirilib, 600 tadan ziyod yangi kon aniqlandi.

Natijada oxirgi besh yilda sanoat korxonalari soni 2 barobar ko'payib, 100 mingga yetdi, ishlab chiqarish hajmi 1,4 baravarga ko'paydi. Bu hududlar rivojiga ijobiy ta'sir qilmoqda. Jumladan, Jizzaxda ilgari bo'lmagan qurilish materiallari, avtomobilsozlik, oziq-ovqat sanoati kabi yangi tarmoqlar paydo bo'ldi. Birgina qurilish materiallari bo'yicha 220 ta loyiha ishga tushirilib, viloyat sanoatida bu sohaning ulushi 20 foizdan oshdi.

Samarqand, Sirdaryo, Namangan va boshqa hududlarda metallni qayta ishlash bo'yicha 19 ta yirik loyiha amalga oshirilgan. Namanganda tashkil etilgan 54 ta yangi kichik sanoat zonasida 2022 yilda 3 trillion so'mlik mahsulot ishlab chiqarilgan. Davlatimiz rahbari sanoat uchun yangi imkoniyatlar va qo'shimcha moliyaviy resurslar berilishini ta'kidladi.

Birinchi imkoniyat – bank normativlari qayta ko'rib chiqilib, tijorat banklarida korxonalarga kredit ajratish uchun qo'shimcha 55 trillion so'm resurslar ta'minlanadi. Bu – bitta tumanda o'rtacha 20 million dollarlik investitsiyaga qo'shimcha manba, degani.

Ikkinchi imkoniyat – 2023 yilda sanoat zonalari va yirik investitsiya loyihalari infratuzilmasi uchun 1,7 trillion so'm yo'naltiriladi. Shuningdek, "G'ijduvon" va "Qo'qon" erkin iqtisodiy zonalari hududi kengaytiriladi. Qoraqalpog'iston va Qashqadaryoda "Urgut" erkin iqtisodiy zonasining filiallari tashkil etiladi.

Uchinchi imkoniyat – 2023 yildan boshlab, iqtisodiy rivojlanishi orqada bo'lgan to'rtinchi va beshinchi toifadagi 60 ta tumanga 27 turdagi soliq imtiyozi, subsidiya va preferensiyalar berilganidir.

To'rtinchi imkoniyat – gilamchilik, uy tekstili, charm va zargarlik tarmoqlari uchun taqdim etilayotgan yengilliklar. Unga ko'ra, 2023 yilda to'qimachilik loyihalariga qo'shimcha 300 million dollar yo'naltiriladi. Charm-poyabzal sanoatida 200 dan ortiq turdagi import xomashyo bo'yicha bojxona imtiyozlari uch yilga uzaytiriladi. Zargar

tadbirkorlarga xomashyoni chegirma bilan sotib olish imkoniyati hamda soliq, bojxona va bank imtiyozlari beriladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 26-maydagi "2017-2021-yillarda qayta tiklanuvchi energetikani yanada rivojlantirish, iqtisodiyot tarmoqlari va ijtimoiy sohada energiya samaradorligini oshirish chora-tadbirlari dasturi to'g'risida"gi PQ-3012-son qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ID-9413-son "O'zbekiston Respublikasini 2030 yilga qadar ijtimoiy-iqtisodiy kompleks rivojlantirish kontseptsiyasi to'g'risida" gi qarori.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 1-aprelda "Ilm-fansohasidagi davlat siyosati va innovatsion rivojlantirishdagi davlat boshqaruvini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5047-son Qarori / lex.uz.
4. Aliqoriyev O. Tijorat banklarida xizmat turlarini rivojlantirish yo'llari. T, 2012.-
5. Rouz P.S. Bankovskiy menejment.- M.: Delo, 1997. - S. 5-6.